

Sygn. akt III AUa 979/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący - Sędzia: SA Magdalena Kostro-Wesołowska (spr.)

Sędziowie: SA Magdalena Tymińska

SO Artur Fryc

Protokolant: st.sekr.sądowy Aneta Wąsowicz

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2015 r. w Warszawie

sprawy K. G.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno- Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W.

o emeryturę policyjną

na skutek apelacji K. G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 2 kwietnia 2014 r. sygn. akt XIII U 4705/13

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 979/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawca K. G. odwołał się od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W. z dnia 10 października 2013 r. stwierdzającej ustanie jego prawa do policyjnej emerytury z dniem 12 września 2013 r., tj. z dniem uprawomocnienia się wyroku skazującego i wstrzymującej wypłatę tego świadczenia od 1 listopada 2013 r. Organ emerytalny wnosił o oddalenie odwołania i zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. **Sąd Okręgowy w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2014 r. oddalił odwołanie (pkt 1), w pkt 2 nie obciążył odwołującego się kosztami zastępstwa procesowego na rzecz organu emerytalnego.** Ustalił, że odwołujący się (ur. (...)) nabył prawo do emerytury policyjnej na mocy decyzji z dnia 8 kwietnia 2008 r. W dniu 6 września 2013 r. do organu emerytalnego wpłynął prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w(...)IV Wydział Karny sygn. akt IV K (...), którym odwołujący się został uznany za winnego popełnienia czynu z art. 228 § 3 k.k. w zbiegu z art. 18 § 3 k.k. w związku z art. 286 § 1 k.k. i art. 11 § 2 k.k. Ustalono, że czyny te zostały popełnione w warunkach ciągu przestępstw opisanych w art. 91 § 1 k.k. W związku ze skazaniem prawomocnym wyrokiem sądu organ emerytalny zaskarżoną decyzją działając na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz. U. z

2013 r., poz. 667 ze zm., dalej jako: ustawa zaopatrzeniowa) stwierdził ustanie z dniem 12 września 2013 r. prawa odwołującego się do policyjnej emerytury oraz wstrzymał wypłatę tego świadczenia od 1 listopada 2013 r. Przy takich ustaleniach faktycznych poczynionych na podstawie dokumentów z akt spray i akt rentowych Sąd Okręgowy uznał odwołanie za bezzasadne. Sąd podniósł, że zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej skazanie emeryta albo rencisty prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego, popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, albo za przestępstwo określone w art. 258 Kodeksu karnego lub wobec którego orzeczono prawomocnie środek karny pozbawienia praw publicznych za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe popełnione przed zwolnieniem ze służby, powoduje utratę prawa do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie ustawy. Takie brzmienie ust. 2 art. 10 ustawy zaopatrzeniowej, jak i pozostałym jednostkom redakcyjnym tego art., zostało nadane przez art. 4 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 82, poz. 558, dalej jako: ustawa zmieniająca ewentualnie nowelizująca z dnia 13 kwietnia 2007 r.). Nowelizacja weszła w życie w dniu 11 czerwca 2007 r. W myśl art. 12 cyt. ustawy zmieniającej z dnia 13 kwietnia 2007 r., art. 10 ust. 1 i 2 ustawy zaopatrzeniowej, w brzmieniu nadanym powyższą ustawą, stosuje się w przypadku, gdy funkcjonariusz został skazany prawomocnym wyrokiem sądu lub wobec którego orzeczono prawomocnie środek karny po dniu jej wejścia w życie. Dalej Sąd zważył, że art. 45 ust. 1 pkt 1 ustawy zaopatrzeniowej stanowi, iż wypłatę emerytury lub renty albo dodatków, zasiłków i świadczeń pieniężnych, o których mowa w art. 25, wstrzymuje się, jeżeli powstaną okoliczności uzasadniające zawieszenie prawa do świadczeń lub ustanie tego prawa, zaś zgodnie z ust. 2 pkt 1 wskazanego artykułu wypłatę świadczeń pieniężnych wstrzymuje się, poczynając od miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym organ emerytalny wydał decyzję w przypadkach, o których mowa w art. 45 ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. a i c oraz pkt 3.

Zdaniem Sądu Okręgowego, kluczowe dla rozstrzygnięcia sprawy było ustalenie, czy art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej w brzmieniu obowiązującym po nowelizacji z 2007 r. znajduje zastosowanie do odwołującego się. Tak postawioną kwestię Sąd rozstrzygnął w ten sposób, że uznał, iż decyzja organu emerytalnego, której podstawę prawną stanowi przedmiotowy przepis, jest zasadna. Według Sądu w związku z jednoznacznym brzmieniem przepisu przejściowego ustawy nowelizującej (art. 12 ustawy zmieniającej z dnia 13 kwietnia 2007 r.) należy uznać, iż skoro prawomocny wyrok skazujący został wydany w dniu 4 czerwca 2013r., a uprawomocnił się 12 września 2013 r. (a więc po dacie wejścia w życie nowelizacji z 2007 r. - 11 czerwca 2007 r.), to do odwołującego się znajduje zastosowanie art. 10 w nowym brzmieniu znacznie rozszerzającym przyczyny ustania prawa do emerytury policyjnej. Nie znajdują oparcia w przepisach przejściowych ustawy nowelizującej z 13 kwietnia 2007 r. twierdzenia odwołującego się, iż w stosunku do niego powinno się stosować ustawę starą. Ustawodawca uzależnił stosowanie art. 10 policyjnej ustawy zaopatrzeniowej od daty wydania prawomocnego wyroku skazującego, dlatego wobec odwołującego się należało zastosować przepis art. 10 po nowelizacji. Bezsporne jest przy tym, że czyny, jakich dopuścił się odwołujący się, objęte są unormowaniem art. 10 ust. 2 policyjnej ustawy zaopatrzeniowej, tzn. są to przestępstwa umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego, dokonane w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Powyższe względy zadecydowały o oddaleniu odwołania. O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji omawianego przepisu według doktryny zaliczyć można nie tylko te związane z samym przebiegiem postępowania, lecz także dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. Za trafny Sąd uznał pogląd, że sama sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej, nawet tak niekorzystna, że strona bez uszczerbku dla utrzymania własnego i członków rodziny nie byłaby w stanie ponieść kosztów, nie stanowi podstawy zwolnienia - na podstawie art. 102 k.p.c. - z obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, chyba że na rzecz tej strony przemawiają dalsze szczególne okoliczności, które same mogłyby być niewystarczające, lecz łącznie z trudną sytuacją ekonomiczną wyczerpują znamiona wypadku szczególnie uzasadnionego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2011 r., IV CZ 111/11, LEX nr 1119554). Sąd mając na uwadze sytuację ekonomiczną odwołującego się, związaną z ustaniem jego prawa do świadczeń, uznał za słuszne nie obciążać go w ogóle kosztami. **Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożył odwołujący się.** Apelujący zaskarżył wyrok w całości, zarzucając:

- naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej w zw. z art. 22 ustawy zmieniającej z dnia 13 kwietnia 2007 r., a także w zw. z art. 2, art. 32 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji RP przez przyjęcie, że przepis art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej w brzmieniu obowiązującym od dnia 11 czerwca 2007 r. może mieć zastosowanie do odwołującego się w sytuacji, gdy taka wykładnia tego przepisu prowadzi do naruszenia konstytucyjnej zasady równości, gdyż niewątpliwie czyn, za który odwołujący się został skazany wyrokiem Sądu Okręgowego w(...)z dnia 4 czerwca 2013 r., został przez niego popełniony kilka lat przed wejściem w życie tego przepisu.

Wskazując na taki zarzut apelujący wniósł:

- o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uwzględnienie odwołania oraz zasądzenie od organu emerytalnego na jego rzecz kosztów postępowania za obie instancje;

ewentualnie:

- o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie, przy pozostawieniu temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania odwoławczego.

Apelujący wskazał również, że w jego ocenie w sprawie występują podstawy do skierowania pytania prawnego do Trybunału Konstytucyjnego o ocenę zgodności takiego rozumienia przepisu art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej w brzmieniu obowiązującym od dnia 11 czerwca 2007 r. z przepisami art. 2 oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, które prowadzi do rozciągnięcia tego przepisu również na funkcjonariuszy, którzy popełnili czyny zabronione przed jego wejściem w życie, ale do czasu wejścia w życie tego przepisu nie zapadły w stosunku do nich wyroki skazujące.

W uzasadnieniu apelacji podniesiono, że spór w sprawie ma charakter stricte prawny i sprowadza się do oceny, czy przepis art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej ma zastosowanie również w stosunku do odwołującego się w sytuacji, gdy niewątpliwie czyn, za który został skazany wyrokiem Sądu Okręgowego w(...)z dnia 4 czerwca 2013 r. został przez niego popełniony kilka lat przed wejściem w życie tego przepisu, tj. przed dniem 11 czerwca 2007 r.

W ocenie skarżącego, znowelizowany przepis do jego sytuacji nie może mieć zastosowania właśnie z uwagi na fakt, iż czyn, za który został skazany wyrokiem Sądu Okręgowego, został popełniony przed dniem wejścia w życie nowelizacji przepisu art. 10 ust. 2 ustawy. Takie rozumienie przepisu, jakie zaprezentował Sąd Okręgowy, jest niemożliwe do przyjęcia, gdyż jest sprzeczne z Konstytucją RP. W szczególności pozostaje w opozycji do regulacji art. 2 oraz art. 32 ust. 2 Konstytucji i wynikającymi z nich zasadami państwa prawa oraz równego traktowania wszystkich obywateli przez organy państwa, które to regulacje z mocy art. 8 ust. 2 Konstytucji stosuje się bezpośrednio. Zdaniem apelującego, stosowanie art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej również do czynów popełnionych przez funkcjonariuszy przed wejściem w życie tej regulacji prowadziłoby do nieuprawnionego i nieuzasadnionego żadnymi względami zróżnicowania praw funkcjonariuszy - emerytów. Ci bowiem funkcjonariusze, którzy popełnili czyn zabroniony, a zostali prawomocnie skazani przed wejściem w życie przedmiotowego przepisu, korzystaliby dalej z uprawnień emerytalno-rentowych na dotychczasowych zasadach, natomiast ci, którzy też popełnili czyn zabroniony przed wejściem w życie nowych przepisów, a których postępowań karnych nie udało się ukończyć przed dniem wejścia w życie nowej regulacji, traciliby uprawnienia.

W konsekwencji zachowanie uprawnień emerytalno-rentowych przez funkcjonariuszy emerytów zależałoby od sprawności lub opieszałości organów wymiaru sprawiedliwości. Co istotne, na intensywność, długość tych działań, a w konsekwencji na sprawność postępowania funkcjonariusze nie mają wpływu, zwłaszcza w sprawach karnych, gdzie sąd, a szczególnie organy prowadzące postępowanie przygotowawcze, podejmują szereg czynności z urzędu.

Takie różnicowanie podmiotów prawa jest sprzeczne z art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji RP i mogłoby prowadzić do odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa - prezesa właściwego sądu okręgowego.

W konsekwencji, według skarżącego, w sprawie występują podstawy do skierowania do Trybunału Konstytucyjnego pytania prawnego o ocenę zgodności takiego rozumienia przepisu art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej w brzmieniu obowiązującym od dnia 11 czerwca 2007 r. z przepisami art. 2 oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, które prowadzi do rozciągnięcia tego przepisu również na funkcjonariuszy, którzy popełnili czyny zabronione przed jego wejściem w życie, ale do czasu wejścia w życie tego przepisu nie zapadły w stosunku do nich wyroki skazujące. **Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.** Brak jest podstaw do uwzględnienia apelacji. W ocenie Sądu Apelacyjnego, w niespornym stanie faktycznym nie doszło do zarzucanego przez odwołującego się naruszenia prawa materialnego. Przeciwnie Sąd Okręgowy prawidłowo wykładając i stosując przepisy prawa materialnego trafnie uznał, czemu dał wyraz w treści rozstrzygnięcia, że objęta sporem decyzja jest formalnie poprawna i merytorycznie zasadna. Apelujący zarzucił naruszenie art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej w związku z art. 22 ustawy zmieniającej z dnia 13 kwietnia 2007 r. oraz w związku z art. 2, art. 32 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. Art. 22 ustawy zmieniającej z 13 kwietnia 2007 r. stanowi o jej wejściu w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia z wyjątkami, wśród których nie znalazł się art. 4 nowelizujący w 6 punktach ustawę zaopatrzeniową, a zatem art. 10 tego ostatniego aktu prawnego w zmodyfikowanym brzmieniu wszedł w życie 11 czerwca 2011 r. Formułując zarzut apelacyjny oraz twierdząc, że istnieją podstawy do zwrócenia się do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym skarżący całkowicie pominął unormowanie prawa międzyczasowego przewidziane w ustawie nowelizującej z dnia 13 kwietnia 2007 r., które w związku z wyznaczeniem skazania prawomocnym wyrokiem sądu jako przesłanki utraty prawa do zaopatrzenia emerytalnego nie odnoszą się do tego, kiedy przestępstwo zostało popełnione. Skarżący pominął więc, że art. 12 tej ustawy stanowi, że art. 10 ust. 1 i 2 ustawy zaopatrzeniowej w brzmieniu znowelizowanym stosuje się w przypadku, gdy funkcjonariusz został skazany prawomocnym wyrokiem sądu lub wobec którego orzeczono prawomocnie środek karny po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. Wynika stąd, że art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej znajduje zastosowanie tylko do tej grupy emerytów i rencistów, a art. 10 ust. 1 do tej grupy funkcjonariuszy, którzy zostali skazani prawomocnym wyrokiem sądu lub wobec których prawomocnie orzeczono środek karny pozbawienia praw publicznych po wejściu w życie ustawy nowelizującej z dnia 13 kwietnia 2007 r. Przepisu tego nie stosuje się natomiast do emerytów i rencistów, którzy zostali skazani za popełnienie jednego z przestępstw wymienionych w art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej lub wobec których orzeczono prawomocnie środek karny przed wejściem w życie ustawy nowelizującej z 2007 r., tj. przed 11 czerwca 2011 r. (art. 22 ustawy nowelizującej). Treść normatywna przepisu art. 12 ustawy nowelizującej, stanowiącego przepis intertemporalny, będąca wynikiem wykładni literalnej, nie może budzić wątpliwości, nie ma więc podstaw, aby sięgać do innych metod wykładni. Sięganie do innych metod wykładni, według Sądu Apelacyjnego, nie może być uzasadnione też tym, że jak uważa skarżący, rozciągnięcie art. 10 ust. 2 ustawy na funkcjonariuszy, którzy popełnili jedno z przestępstw wymienionych w przedmiotowym przepisie art. 10 ust. 2 przed jego wejściem w życie, ale do tego czasu nie zapadły w stosunku do nich wyroki skazujące, narusza konstytucyjne zasady równości. W pierwszym rzędzie należy podnieść, że przepis art. 12 ustawy nowelizującej z dnia 13 kwietnia 2007 r. podlegał w związku z art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej (w brzmieniu nadanym mu przez art. 4 pkt 2 ustawy nowelizującej z dnia 13 kwietnia 2007 r.) ocenie Trybunału Konstytucyjnego co do zgodności z wynikającymi z art. 2 Konstytucji zasadami niedziałania prawa wstecz oraz ochrony praw słusznie nabytych. W wyroku zapadłym 7 kwietnia 2011 r., K 4/09 (OTK-A 2011 nr 3, poz. 20), Trybunał orzekł (pkt 4), że art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej w związku z art. 12 ustawy nowelizującej z 13 kwietnia 2007 r. jest zgodny z wynikającymi z art. 2 Konstytucji zasadami niedziałania prawa wstecz oraz ochrony praw słusznie nabytych. Jeśli chodzi o art. 12 ustawy nowelizującej Trybunał wskazał, że: „Artykuł ten pełni rolę przepisu intertemporalnego, precyzującego okres stosowania wskazanych w tym artykule przepisów, w tym między innymi art. 10 ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, dostosowując ich stosowanie do zasadniczego faktu, z którym związane są skutki prawne. (...) Z art. 12 ustawy nowelizującej z 2007 r. wynika, w odniesieniu do art. 10 ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, norma prawna nakazująca wiązać skutek prawny w postaci utraty prawa do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie ustawy ze skazaniem prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo określone w art. 10 ust. 2 ustawy lub ze skazaniem prawomocnym orzeczeniem, o którym mowa w tym przepisie tylko wówczas, gdy skazanie to nastąpiło po dniu wejścia w życie ustawy nowelizującej z 2007 r., tzn. również po dniu wejścia w życie zaskarżonego przepisu art. 10 ust. 2 ustawy. Art. 12 ustawy nowelizującej stanowiący, że stosowanie art. 10 ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym dotyczy wyłącznie sytuacji, w której funkcjonariusz został skazany prawomocnym wyrokiem lub wobec którego prawomocnie

orzeczono środek karny, zapobiega wstecznemu stosowaniu prawa i naruszeniu zasady *lex retro non agit*. Wyklucza bowiem stosowanie zaskarżonego przepisu w sytuacji, w której nastąpiło prawomocne skazanie lub prawomocne orzeczenie, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy, powodujące utratę prawa do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie ustawy po zwolnieniu ze służby, ale przed wejściem w życie art. 10 ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy. W rezultacie Trybunał orzekł, że zaskarżony art. 10 ust. 2 ustawy nie narusza zasady *lex retro non agit*, stanowiącej składnik zasady zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa.” Trybunał Konstytucyjny analizując treści normatywne art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej w związku z przepisem intertemporalnym art. 12 ustawy nowelizującej z 13 kwietnia 2007 r. wskazał, że „wprowadzenie tych przepisów do porządku prawnego tworzy sytuację pozornej retroaktywności”, która w istocie w sposób retrospektywny odnosi się do stosunków prawnych ukształtowanych wcześniej i trwających nadal (gdy następstwa zdarzeń prawnych mają charakter ciągły i trwają nadal, to w odniesieniu do nowego odcinka czasu oceniać je należy według nowych przepisów), a art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej, korzystając z prawa ustawodawcy do zmian w obowiązującym prawie, modyfikuje te stosunki - następuje utrata prawa do emerytury na podstawie ustawy zaopatrzeniowej, nabytego przez funkcjonariusza przed wejściem w życie ustawy nowelizującej z 13 kwietnia 2007 r., w wypadku zaistnienia przesłanek określonych w art. 10 ust. 2 ustawy oraz art. 12 ustawy nowelizującej z 13 kwietnia 2007 r. W przedmiotowym wyroku z 7 kwietnia 2011 r. Trybunał uznał również, że art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej w związku z art. 12 ustawy zmieniającej z dnia 13 kwietnia 2007 r. jest zgodny z wynikającą z art. 2 Konstytucji zasadą ochrony praw słusznie nabytych. Trybunał argumentował, że utrata prawa do zaopatrzenia emerytalnego, o której mowa w art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej, w kontekście przesłanek w tym przepisie określonych wskazuje bowiem, że nie chodzi tutaj o prawo nabyte słusznie. A tylko takie prawa podlegają ochronie konstytucyjnej na gruncie art. 2 Konstytucji.

Sąd Apelacyjny mając na względzie powyższe i w związku z tak ukształtowaną w art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej, jak opisana, materialno-prawną przesłanką utraty prawa do zaopatrzenia emerytalnego, uważa, że przyjęcie, iż odnosi ona skutek wobec emerytów i rencistów prawomocnie skazanych po dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej, nie nastąpiło z naruszeniem zasady równości. Brak jest zatem podstaw do skierowania pytania prawnego do Trybunału Konstytucyjnego „o ocenę zgodności takiego rozumienia przepisu art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej z art. 2 oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, które prowadzi do rozciągnięcia tego przepisu również na funkcjonariuszy, którzy popełnili czyny zabronione przed jego wejściem w życie, ale do czasu wejścia w życie tego przepisu nie zapadły w stosunku do nich wyroki skazujące”. Według Sądu Apelacyjnego, wszyscy świadczeniobiorcy, którzy charakteryzującą się wspólną cechą istotną – prawomocnym skazaniem wyrokiem sądu, które nastąpiło po określonym dniu na przyszłość, za jedno z opisanych przestępstw popełnionych przed zwolnieniem ze służby, zostali potraktowani równo. Okoliczność, że skazanie to w chwili, gdy przepis wszedł do porządku prawnego, mogło dotyczyć tylko czynów popełnionych przed jego wejściem w życie, jest tu oczywista, bowiem udowodnienie winy i jej stwierdzenie wyrokiem prawomocnym ma miejsce po przeprowadzeniu postępowania karnego. I według apelującego, ponieważ długość trwania postępowania karnego, które prowadzi do skazania, jest okolicznością nieprzewidywalną, to może dochodzić do sytuacji, że i popełnienie przestępstwa, i skazanie za nie ma miejsce przed przedmiotową nowelizacją, jak i do sytuacji, że za przestępstwo popełnione przed 11 czerwca 2007 r., skazanie następuje po tej dacie. Wówczas podmioty prawa są różnie traktowane, jeśli chodzi o skutki w zakresie zaopatrzenia emerytalnego, wobec czego stosowanie art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej nie może być rozciągnięte na funkcjonariuszy, którzy popełnili jedno z przestępstw opisanych w art. 10 ust. 2 do czasu jego wejścia w życie i do tego też czasu nie zostali za nie skazani. Innymi słowy popełnienie przestępstwa przed wprowadzeniem do porządku prawnego art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej wyłącza jego stosowanie.

Według Sądu Apelacyjnego, taki pogląd nie może być zaakceptowany. Zważyć należy, że wyłączenie prawa do zaopatrzenia emerytalnego dla byłych funkcjonariuszy Policji i innych służb mundurowych po raz pierwszy wprowadziła właśnie ustawa zaopatrzeniowa z dnia 18 lutego 1994 r. Posłużenie się już wówczas przez ustawodawcę przesłanką w postaci skazania prawomocnym wyrokiem na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych za przestępstwo popełnione przed zwolnieniem ze służby, wskazuje na to, że nowelizując ustawą zmieniającą z dnia 13 kwietnia 2007 r. ustawę zaopatrzeniową ustawodawca kontynuuje pewną konstrukcję, realizuje zamysł uzależnienia utraty prawa do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie ustawy od przesłanki prawomocnego skazania za czyn, który

popelniony został przed zwolnieniem ze służby i, jeśli chodzi o rozszerzenie przesłanek, ma związek z wykonywaniem czynności służbowych i pobudkami, jakimi sprawca się kierował.

W tym miejscu, w ocenie Sądu Apelacyjnego, konieczne jest wskazanie na rozważania Trybunału Konstytucyjnego zawarte w uzasadnieniu do wyroku z dnia 29 kwietnia 2008 r., sygn. P 38/06, (OTK-A 2008/3/46). Wyrokiem tym Trybunał stwierdził, że art. 10 ustawy w brzmieniu obowiązującym do 10 czerwca 2007 r., a więc następującym: „Prawo do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie ustawy nie przysługuje funkcjonariuszowi, który został skazany prawomocnym wyrokiem sądu na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych za przestępstwo, które zostało popełnione przed zwolnieniem ze służby.”, jest zgodny z art. 67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. W uzasadnieniu tego orzeczenia Trybunał wywiódł, między innymi, że przepis wprowadza bezwzględną przesłankę negatywną, uniemożliwiającą uzyskanie prawa do świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego (tj. uzyskanie emerytury lub renty) w reżimie właściwym dla służb mundurowych, a w razie wcześniejszego nabycia prawa do takich świadczeń - skutkującą jego utratą i wstrzymaniem wypłaty świadczeń. Trybunał podniósł też, że „system zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy służb mundurowych stanowi szczególny rodzaj ustawowego <<przywileju>> w porównaniu z powszechnym systemem ubezpieczeń. Odrębności dotyczą zarówno sposobu określenia przesłanek, których spełnienie jest konieczne dla uzyskania prawa do emerytury, ustalania podstawy wymiaru emerytury oraz wysługi emerytalnej. Są to rozwiązania korzystniejsze od obowiązujących w systemie ubezpieczeniowym, a uzasadnione podkreślonym powyżej, szczególnym charakterem służby. Nie oznacza to natomiast, że ustawodawca ma obowiązek <<gwarantować>> objęcie świadczeniami emerytalno-rentowymi z systemu <<mundurowego>> każdego funkcjonariusza i w każdym wypadku - w tym także osób, których służba nie przebiegała w sposób nienaganny, w szczególności skazanych za pospolite, dokonane z niskich pobudek lub szczególnie niebezpieczne przestępstwa. Takie zachowanie funkcjonariusza jest zaprzeczeniem istoty jego służby, toteż logiczną jego konsekwencją jest pozbawienie go związanych z tą służbą <<przywilejów>>. Zatem owa regulacja nie godzi w istotę prawa do zabezpieczenia społecznego, a jedynie wyłącza możliwość przejścia na emeryturę na preferencyjnych zasadach, związanych z nienagannym wykonywaniem szczególnego rodzaju służby publicznej.”. W kontekście powyższego, w ocenie Sądu Apelacyjnego, nie można odmówić ustawodawcy nie tylko uprawnień do takiego, jakie nastąpiło, zmodyfikowania przepisów (do czego odnosił się Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 7 kwietnia 2011 r.), ale również nie można twierdzić, że stosowanie wprowadzonej materialnej przesłanki utraty prawa do zaopatrzenia w postaci prawomocnego skazania powinno być uzależnione od tego, czy skazanie nastąpiło za przestępstwo popełnione po wejściu w życie nowelizacji ustawy zaopatrzeniowej. Jeśli „przywilej” udzielony został ze względu na pełnienie służby, to w sytuacji sprzeniewierzenia się istocie tej służby, ustawodawca może zdecydować o pozbawieniu przywileju, a wybór przesłanki wywołującej takie konsekwencje mieści się w przysługującej mu swobodzie doboru rozwiązań prawnych dla osiągnięcia pożądaných skutków. Uczynienie z prawomocnego skazania wyrokiem sądu, co jest równoznaczne z uwodnieniem winy oskarżonemu, przesłanki materialnej utraty prawa do świadczeń pieniężnych z ustawy zaopatrzeniowej, do czego ustawodawca był uprawniony, wymagało określenia, kiedy ta przesłanka ma zaistnieć, aby wywołała skutek w postaci utraty prawa. Określenie, że ma to nastąpić od daty wejścia w życie ustawy nowelizującej, jest wystarczające dla stwierdzenia, że prawo nie działa wstecz. Przyjęcie, że powinno obejmować tylko tych skazanych, którzy również i czyn, za który nastąpiło skazanie, popełnili po wejściu w życie zmienionej regulacji, nie może uzyskać akceptacji. Domaganie się bowiem zachowania „przywileju” w postaci zaopatrzenia emerytalnego także dla tych emerytów, którzy popełnili przestępstwo przed 11 czerwca 2007 r., ale zostali za nie prawomocnie skazani po tej dacie, w imię zasady równości wszystkich byłych funkcjonariuszy – świadczeniobiorców ze względu na to, że w różnym czasie mogą, czy mogły zakończyć się postępowania karne, nie znajduje racji bytu, ponieważ chodzi o pozbawienie „przywileju” w postaci emerytury/renty przyznanej na wyjątkowych, preferencyjnych zasadach, związanych z nienagannym wykonywaniem szczególnej służby. Wprowadzenie takiej instytucji Trybunał ocenił jako dopuszczalne. Wiąże się to z wprowadzeniem podstawy prawnej utraty prawa do świadczeń. Ta podstawa prawna to spełnienie materialnych przesłanek, tu prawomocne skazanie wyrokiem sądu. Z istoty rzeczy prawomocne skazanie, aby spowodowało skutek, musi nastąpić nie wcześniej niż po dniu wejścia w życie ustawy nowelizującej. Materialna przesłanka nie może odnieść skutku, jeśli zaistniała przed wejściem w życie przepisu. W zaistniałej sytuacji okoliczność, że wskutek takiego jej wprowadzenia, jakaś grupa świadczeniobiorców zachowa prawo do zaopatrzenia mimo prawomocnego skazania wyrokiem sądu za jedno z przestępstw opisanych w art. 10 ust. 2 ustawy

zaopatrzeniowej, jednakże skazania, które nastąpiło przed wejściem powyższej regulacji w życie, nie może posłużyć do kwestionowania przepisu intertemporalnego. Uznanie bowiem, że z tej przyczyny przywileju nie mogą być pozbawieni i ci, którzy przestępstwo popełnili przed wejściem art. 10 ust. 2 w życie, ale zostali za nie skazani już później, nastąpiłoby mimo, iż konstytucyjnej ochronie podlegają prawa słusznie nabyte. Pozostawienie pewnych uprawnień wynikających z przywileju ze względu na zasadę niedziałania prawa wstecz, nie uprawnia do żądania zachowania przywileju dla tych podmiotów, w stosunku do których prawo nie działa wstecz. Sąd Apelacyjny uważa zresztą, że samodzielnie okoliczność popełnienia jednego z przestępstw opisanych w art. 10 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej przed wprowadzeniem tego przepisu do porządku prawnego nie stanowi cechy istotnej, wyróżniającej, ponieważ o tym, czy doszło do popełnienia przestępstwa decyduje prawomocne skazanie za nie.

Kierując się wszystkimi powyższymi względami Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok odpowiada obowiązującemu prawu, co do rozumienia którego Sąd Apelacyjny nie powziął wątpliwości w zakresie zgodności z normami konstytucyjnymi. ***Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny z mocy art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.***

Sędziowie PRZEWODNICZĄCY

(...)

(...)